1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 158. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 28-го СЕРПНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, AUGUST 28, 1973 No. 158. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

В КАНАДІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ СТРАЙК ЗАЛІЗНИЧНИХ РОБІТНИКІВ, який розпочався в п'ятницю, 24-го серпня. Страйкує коло 56.000 робітників, переважно тих, що працюють в канцеляріях, але їх страйк спинив залізничну комунікацію майже у всій Канаді. Крім того, багато різних продуктів, які мали бути перевезені до ЗСА, тепер лежать по складах більших міст Канади. Страйкуючі робітники вимагають підвишки в платні.

У СУБОТУ, 25 СЕРПНЯ, В МЕХІКО СИТІ ВПАЛИ ЗЛИВНІ ДОЩІ, які спричинили велику шкоду. Вулиці були залиті водою до такої міри, що автомобілевий рух був цілком спинений. Багато будинків завалилося. Не відомо чи були вбиті, але чимало людей є поранені. Це перший раз цього року, що такі великі дощі впали в Мехіко Сиthe, хоч в інших частинах країни зливи вже тривають три тижні. Через ці зливи згинуло понад 100 осіб.

ЕФ-БІ-АЙ ПОВІДОМИЛО СВОЇХ 19.000 ПРАЦІВНИКІВ, що вони мусітимуть підписати декларацію, що знають, що робота цієї агенції є конфіденціяльна та що неуповноважене передавання будь-яких інформацій назовні може довести до судового переслідування. Деякі коментатори твердять, що нова директива для членів Еф-Бі-Ай вийшла тому, бо виявилося, що деякі працівники передавали для преси секретні інформації про перебіг слідства в справі Вотергейтської афери. Представник Еф-Бі-Ай це заперечив, заявляючи, що й перед тим працівники цієї агенції мусіли підписувати подібні декларації. Але в попередніх деклараціях не було згадки про можливість судового переслідування.

ПРОДАВЦІ ОЛИВИ ДЛЯ ОГРІВАННЯ БУДИНКІВ сповістили, що вони мають тепер тільки одну третину тих запасів, які є нормальні на цю пору року та що цієї зими ціни на їх продукти можуть дуже збільшитися, або навіть може настати їх недостача. Продавці звернулися до федерального Уряду, щоб Уряд змусив великих продуцентів нафтових продуктів розподілити свої запаси поміж продавцями, щоб запобігти цьому бракові олив для огрівання.

В БАНКУ АНГЛІЇ В ЛОНДОНІ були поранені у п'ятницю 24 серпня дві особи внаслідок вибуху надісланої листом бомби. Експльозія сталася у приміщенні для експедиції поштових посилок. Того ж самого дня відкрито ще одну бомбу в одній крамниці жіночого одягу, принесену туди в крамничій торбі. Здогадуються, що бомби були надіслані чи підкладені членами Ірляндської Революційної Армії.

ШЕЙК МОХАММЕД АБДУЛЛАГ, що його називають „левом Кашміру" започаткувала широку кампанію за об'єднання під його проводом мусулманської меншости в Індії. Водночас із цим він хоче добиватися видатнішої ролі і впливу Кашміру в політиці Індії. Кількість мусулман в Індії встановляють на 60 мільйонів.

УРЯД ЛЯОСУ сповістив, що він одержав запевнення від комуністичної опозиції під проводом Патета Лао, що північнов'єтнамські збройні з'єднання будуть виведені з Ляосу, де вони допомагають комуністичним партизанам, як тільки буде остаточно підписаний мировий договір між обома сторонами. Виведення північнв'єтнамських комуністичних військ мало б відбутися протягом двох місяців.

В КАМБОДЖІ дуже напружена ситуація. Зібрані розвідкою інформації вказують на те, що камбоджські комуністичні партизани готуються разом з північнов'єтнамськими з'єднаннями до атаки на столицю Камбоджі Пном Пенг. Кількість комуністичних збройних сил навколо столиці обраховують на 25.000 вояків, в тому числі 5 тисяч північних в'єтнамців. Комуністи перевищують кількісно й озброєнням національну залогу столиці.

ПОВІНЬ В ПАКІСТАНІ НАБИРАЄ ЩОРАЗ БІЛЬШИХ РОЗМІРІВ. Крім провінції Пунджаб, під водою найшлася також провінція Сінд, де понад два мільйони людей найшлося без даху над головою. В Пунджаб загинуло понад 2.500 осіб. Активну допомогу потерпілим дають американці, британці та іранці.

Студенти мають труднощі з позичками

Ню Йорк. — В результаті найновіших розпоряджень, студенти із родин, яких річний дохід перевищує десять тисяч долярів річно, мають труднощі в одержанні малокоштовних позичок на студії. Згідно із повідомленням Асошієтед Прес, до 1-го березня студенти із родин із річним прибутком нижче 15,000 дол., могли одержати малопроцентові позички до висоти 1,500 дол. виключно на підставі потвердження від університету, що вони студіюють. Тепер, студент мусить виказатися фінансовою потребою. Про це рішають відповідні власті на університеті, беручи до уваги як річний прибуток, так і загальний маєтковий стан родини. Ця нова політика ощадної господарки федерального уряду вдаряє головно по родинах із середнім заробітком. Ці родини нарікають, що вони платять податки, які уможливлюють бідним студентам повний вибір школи, а самі не можуть цього осягнути для своїх дітей. А тимчасом кошти студій зростають: кошти студій і помешкання із харчем на Колюмбійському і Гарвардському університетах виносять біля 5,500 дол. річно.

У 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС 1973 РОКУ

ДОСІ ПРОГОЛОШЕНО	2,388
В ОСТАННІХ ДНЯХ ПРИЄДНАНО	52
РАЗОМ НОВИХ ЧЛЕНІВ	2,440

В останніх днях надіслали до Головної Канцелярії аплікації нових членів наступні організатори та секретарі Відділів:

Анна Гарас (В. 47) — 6 аплікацій нових членів, Михайло Савків (В. 57) — 5, Карло Кобіто (В. 121) — 4, Петро Когут (В. 56) — 3, Микола Велич (В. 317 — 3, Михайло Каркоць (В. 345) — 3, Марія Ковалевська (В. 58) — 2, Тома Фінів (В. 350) — 2 і Микола Перейма (В. 448) — 2. По одній аплікації надіслали 22 секретарі та організатори.

Досі в серпні приєднано разом 181 нового члена.

Астронавти на „Скайлебі" встановили новий рекорд

Гюстон, Тексас. — У суботу, 25-го серпня, друга залога космічної ляболаторії „Скайлеб" встановила новий рекорд перебування людини в космосі, побиваючи попередній рекорд із 28 днів, 49 хвилин і 49 секунд, який був встановлений першою залогою „Скайлебу". Члени другої залоги „Скайлебу" мають перебувати на цій космічній ляболаторії 59 днів. В час, коли вони встановили новий рекорд, астронавти Ален Л. Він, Овен К. Гаріот і Джек Р. Лоусма пролетіли вже 11.5 мільйона миль навколо Землі. Вони повідомили лікарів у Гюстоні, що почуваються добре, добре їдять і сплять.

У п'ятницю, 24-го серпня, два астронавти відбули свій другий „прохід в космосі", під час якого виконали деякі направи. Вони інсталювали, так звані „джайроскоупс", яких завданням є контролювати полет космічного корабля, щоб корабель летів рівно та не коливався. Під час „проходу в космосі" астронавти також заложили новий фільм до телескопічних фотоапаратів, з допомогою яких роблять досліди Сонця й Землі. У суботу астронавти переводили різні медичні досліди над собою, щоб встановити, який вплив на людський організм має стан невагомости, який існує на „Скейлебі". Вони також робили фотознімки з поверхні Сонця. Космічні інженери в Гюстоні висловили побоювання, що на „Скайлебі" може все ж таки настати брак електричної енергії, бо деякі батерії на цій космічній ляборatoрії не функціонують цілком задовільно. Із 17-ох батерій, 5 почали ослабати. Інженери думають, що протягом наступних тижнів треба буде вживати менше електричної енергії, щоб вистачило до кінця місії другої залоги та протягом перебування на „Скайлебі" третьої залоги.

Роджерс висловився критично про підслухування розмов його дорадників

Вашингтон. — У суботу, 25-го серпня, державний секретар Вільям Роджерс скритикував Білий Дім за інсталяцію підслухових апаратів до телефонів трьох близьких дорадників Роджерса. Через свого речника Пола Гера, Державний секретар заявив, що Білий Дім ніколи не повідомив його про підслухування телефонічних розмов його дорадників і також сказав, що він не дав би своєї згоди на інсталяцію цих підслухових апаратів. Натомість, Білий Дім твердив, що підслуховування приватних розмов різних урядових службовців від 1969-го року до 1971-го було конечне для того, щоб віднайти джерела, за допомогою яких державні таємниці продіставалися назовні. Три близькі дорадники Роджерса, яких телефонічні розмови були підслухувані, були: Вільям Салливан, теперішній амбасадор до Філіппін, який перед тим помагав Генрі Кіссінджерові під час переговорів з Північним В'єтнамом; Ричард Педерсен, теперішній амбасадор до Угорщини; та Ричард Снайдер, колишній дорадник Кіссінджера, а теперішній заступник асистента державного секретаря для справ східньої Азії.

В Чіле продовжується політична криза

Сантіяго, Чіле. — Хоч провідник головної опозиційної партії заявив, що опозиція не має на меті повалити лівий уряд марксистського президента Сальвадора Альєнде, то політична криза в Чіле з дня на день поглиблюється. В той час, коли сенатор Патріціо Айлвін, провідник Християнської Демократичної партії, в суботу 25-го серпня заявляв, що його партія, інші опозиційні групи та збройні сили стараються знайти ніщо інше, як тільки „демократичну розв'язку політичної кризи в Чіле", то спротив проти уряду президента Альєнде набирав все гостріших форм. Продовжується страйк власників вантажних автомашин, який розпочався місяць тому, а у зв'язку зі страйком поширюються акти насильства та саботажу. Протягом останніх кількох тижнів все частіше трапляються збройні зудари між прихильниками та противниками політики марксиста Альєнде. До страйку власників вантажних автомашин приєдналося велике число лікарів, пілотів, інженерів та членів різних професійних і робітничих спілок. Хоч опозиція складається з різних політичних огрупувань, їх об'єднує побоювання, що Альєнде хоче знаціоналізувати всю приватну індустрію та знищити демократичні інституції в Чіле. В першу міру опозиція старається змусити Уряд відмовитися від своїх плянів перетворити Чіле в соціялістичну державу. Але деякі політичні групи, які входять в склад опозиції, твердять, що одиноким способом запобігти встановленню соціялістичної диктатури є змусити президента Альєнде зрезиґнувати. Найсильніша опозиційна партія, Християнська Демократична партія, відіграє дві ролі в цій політичній кризі. З одного боку, провідник цієї партії заявляє, що його партія старається знайти демократичну розв'язку кризи за допомогою переговорів з президентом Альєнде, а з другого, партія відкрито підтримує протиурядові страйки та де-

(Закінчення на стор 3-ій)

Заповідають Ювілейну Зустріч Дивізійників

Глен Спей, Н. И. (О. Лий). — На закінчення цьогорічних ювілейних відзначувань 30-річчя сформування 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії відбудеться з рамени Крайової Управи Братства кол. вояків I УД УНА в ЗСА Ювілейна Зустріч Дивізійників на відпочинковій оселі УРСоюзу „Верховина" в Глен Спей в днях 1, 2 і 3-го вересня. В суботу, 1-го вересня, відбудуться в пополудневих годинах останні в цій каденції пленарні наради Крайової Управи В-ва в ЗСА, в яких можуть взяти участь всі дивізійники і гості. Головною темою нарад будуть справи зв'язані з Делегатськими З'їздами В-ва, які — обидва — Головний і Крайовий відбудуться одночасно в Клівленді в днях 6 і 7-го жовтня ц. р. Вечором в суботу відбудеться дивізійна забава з мистецькою програмою. В неділю, 2-го вересня дивізійники візьмуть організовану участь з прапорами у св. Літургії о 10-ій год. ранку, а після того у Панахиді біля могили-пам'ятника Борцям за Волю України. Після спільного обіду учасників Зустрічі відбудеться у пополудневих годинах концерт з виступами Капелі Бандуристів Станиці Дивізійників Нюарку під мистецьким проводом О. Головацького та В. Юркевича і Танцювального Ансамблю „Верховинці" при Осередку СУМА ім. ген. Т. Чупринки в Ню Йорку під мистецьким керівництвом Олега Гензи. З гумористичним словом виступить артист Степан Магмет. Під час Зустрічі буде відкрита мистецька виставка праць дивізійників-мистців: Ярослава Вижницького, Любослава Гуцалюка, Мирона Левицького, Ореста Гоґо-Слупчинського, Святослава Ігора Яцушка та інших. Організацією виставки займається побр. Гоґо-Слупчинський. В тих самих днях в часі „Дня праці" відбудеться в Чикаґо Ювілейна Зустріч дивізійників західніх Станиць Братства.

Коментатор ТАСС підтвердив повторний засуд А. Амальріка

Москва. — Орган Правління Союзу Письменників СССР „Литературная Газета" надрукував у числі 33-му з 15-го серпня ц. р. полемічну відповідь коментатора ТАСС-у Ю. Корнілова московському кореспондентові американського журналу „Тайм" Джонові Шовові на його заходи здобути від ТАСС-у інформації про долю повторно засудженого совєтського письменника і публіциста Андрея Амальріка. Як виходить із цієї відповіді ТАСС-у, що мав би бути центральною совєтською інформаційною агенцією, його керівництво не чуло й не знає, хто такий Андрей Амальрік — той, що про нього широко пише вся світова преса і який відомий в усьому світі і в СССР своїми творами „Чи переживе Совєтський Сою до 1984-го року" та „Вимушена подорож". Ю. Корнілов заявляє, що ТАСС мусів звертатися за інформаціями, хто такий Андрей Амальрік, аж до „судово-поліційних органів". У своїй „відповіді по суті", надрукованій у „Литературной Газете", Ю. Корнілов заявляє, що згідно із одержаними від совєтських „судово-поліційних органів" інформаціями, „якийсь Амальрік" — це колишній студент-недоук, виключений із другого курсу Московського Університету за неуспішність і висланий із Москви 1956 р. за „спекуляцію" і „паразитарний спосіб життя". Після свого повороту до Москви Амальрік мав займатися постачанням за кордон антисовєтських матеріялів для „реакційної преси" і був засуджений за „наклепництво" на совєтський лад згідно із статтею 190-1 Кримінального кодексу РСФСР до трьох років ув'язнення. Відсиджуючи свій вирок у „виправно-трудовій колонії", як це ТАСС називає совєтські концентраційні табори, Амальрік „продовжував — згідно з одержаними ТАСС-ом інформаціями — фабрикувати антисовєтські фальшивки і намагався, діючи через свою жінку, перепачкувати їх на Захід для використання антисовєтськими організаціями і реакційною буржуазною пропаґандою у ворожих для Совєтського Союзу цілях". За цю „злочинну" діяльність, Амальрік був знову засуджений за тією ж 190-1 статтю до трьох років ув'язнення. В дальшому цієї „відповіді", ТАСС стверджує, що повторний суд над Амальріком в Магадані відбувався „в цілковитій згоді з совєтським законодавством", що Амальрік мав свого адвоката, що на суд була допущена жінка Амальріка і що було понад 20 свідків. Наприкінці „відповіді" Ю. Корнілов вилаяв Джона Лова за його ствердження в „Тайм"-і, що суд над Амальріком не був ніяким судом, а тільки „судовою інсценізацією".

Передбачають критичні місяці у совєтсько-китайських відносинах

Лондон.— Европейський кореспондент „Ю. С. Нюс енд Ворлд Репорт" Джозеф Фромм опублікував у цьому журналі з 27 серпня аналітичну статтю на тему совєтсько - китайських відносин, підкреслюючи, що найбільшою турботою у світі сьогодні є питання щораз то гіршаючих відносин між Москвою і Пекіном. Ці відносини мають всі вигляди на ненадійний вибух з трагічними наслідками для миру у світі. В оцінці експертів, період „максимальної загрози" треба рахувати на найближчих 12–18 місяців.

Справа в тому, що СССР і Китай приспішено зосереджують свої сили вздовж совєтсько - китайського кордону, проводячи одночасно інтенсивну політично-пропаґандивну кампанію у своїх країнах і в усьому світі. Превентивна війна із совєтського боку є справою цілком реальною і знаходить чимало прихильників серед совєтських військових кіл. Обидві сторони мають у своєму розпорядженні атомову зброю і далекого засягу ракети. Перевагу СССР комуністичний Китай намагається збалансувати дипломатичним маневруванням, в тому передусім на відтинку Західньої Европи та ЗСА. Кожен місяць поліпшує положення Китаю, бо дає йому змогу збільшити оборонні спроможності. Москві незвичайно усміхається плян ліквідації китайської атомової сили, що на сучасному етапі є можливе до здійснення, хоч у найближчому часі Китай матиме змогу, без уваги на силу совєтського удару, завдати не менше нищівного удару Совєтському Союзові. В 1974 році Китай матиме ракети із засягом 3,500 миль, з допомогою яких він могтиме заатакувати Москву та інші важливі совєтські центри.

політичних і державних дія-

Все це дуже тривожить чів окремих держав, зокрема ЗСА, хоч небагато вони можуть в назріваючій загрозі зарадити. Коли ж йдеться про обидві заінтересовані сторони, то загострена в останніх місяцях полеміка має свою чималу вимову. На сторінках совєтської преси не припиняється атака „маоістської кліки" і „китайського шовінізму та націоналізму". Зокрема гостро совєтські чинники атакують намагання китайців не допускати до успішного завершення Европейської конференції для справ безпеки. З цього погляду багато світла кидає стаття в газеті „Известия" з 21 серпня на тему „Альянс з силами реакції", у якій спеціяльні кореспонденти газети в Европі критикують „европейську політику маоїстів", засуджуючи їх за намагання „зірвати багатосторонні консультації в Гельсінках і наради в справах безпеки і співробітництва в Европі".

Дж. Фомм, між іншим, звертає увагу на те, що „совєтські лідери бояться, що китайці своїм підбурюванням меншостей в російській Азії можуть запалити потенціяльно експлозивний місцевий націоналізм всередині Совєтського Союзу".

МІЖНАРОДНІЙ КОНҐРЕС АНТРОПОЛОҐІВ У ЧИКАҐО

Чикаґо. — Тут відбудеться в днях 1 - 8 вересня ц.р. Міжнародний конґрес антропології й культурознавства. В програму його включено доповідь проф. Яр. Рудницького з Вінніпеґу на тему „народних культур у контакті". Передбачено теж відвідини етнічних груп Чикаґо, в тому й української в середу, 5-го вересня (ОУПС).

У зверненні з України вимагають, щоб Москва припинила запроторювання до психіятричних лікарень і звільнила політичних в'язнів

Лондон. — "The Daily Telegraph", лондонський щоденник, надрукував у числі з 16 серпня ц.р. вістку від свого кореспондента в Східньому Берліні під заголовком „Україна просить допомоги" такого змісту:

"На мою адресу в Берліні під час спонзорованого комуністами фестивалю молоді прийшла картка паперу, писана українською мовою. Названо 24 українських письменників, мистців, науковців і релігійних провідників, засуджених на різні терміни ув'язнення за їх опозицію до совєтської системи і панування Москви над Україною".

"Текст звернення:

"Уряди ЗСА та інших капіталістичних країн беруть на себе відповідальність за посилення терору проти нас і за нову хвилю сталінізму в Україні та в інших совєтських республіках, бо вони домовляються з Москвою, не вимагаючи від совєтського уряду, щоб він респектував національні і людські права."

"Кореспондент стверджує, що „звернення кінчиться домаганням, щоб Москва негайно припинила стосування хемічних і психіятричних заходів проти в'язнів і звільнила всіх політичних і релігійних в'язнів. Під зверненням є підпис: Український Національно - Визвольний Фронт.""

Відбудеться Всеамериканський Здвиг СУМА

Ню Йорк. — (Пресова Служба СУМА) — Спілка Української Молоді Америки влаштовує 22-ий Всеамериканський Маніфестаційний Здвиг у днях 1-3-го вересня ц. р. на Оселі СУМА в Елленвіл, Ню Йорк. Здвиг проходитиме під кличем: „Україно, ради Тебе мислю і творю!" та відмічуватиме такі річниці: 100-ліття від створення Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, 40-ліття штучного голоду на Україні, 30-ліття від створення Антибольшевицького Бльоку Народів, та 10-ліття від смерти молодого поета на Україні Василя Симоненка. Саме з поеми Симоненка був взятий клич для цьогорічного Здвигу. В програму Здвигу входитимуть: святочне відкриття, спортові змагання (копаний м'яч, відбиванка), мистецька частина (хори, оркестри, танцювальні, рецитаторські ансамблі, Богослуження, товариські забави, та інше. Спортові змагання найкращих сумівських спортових команд почнуться в суботу 1-го вересня на новозбудованому спортовому майдані, а фінали будуть розіграні в неділю. Також відбудуться фінальні змагання із Спортових Ігрищ (Олімпіяди), які почалися 23-24 червня, але були перервані через несприятливу погоду. В суботу і неділю вечорами відбуватимуться забави при звуках оркестри в просторій новозбудованій світлиці. В неділю 2-го вересня по Богослуженні відбудеться маніфестаційна частина з організованою участю багатьох Осередків СУМА та з привітами й виступами представників різних товариств та організацій. Вечорами теж відбуватимуться мистецькі виступи з участю найкращих сумівських мистецьких одиниць, включно з духовою оркестрою Осерідку з Чикаґо, танцюристами „Верховинці" Осередку з Ню Йорку та співочим тріо „Соловейки" Осередку з Філядельфії. Під час Здвигу відбудеться офіційне закриття тритижневого вишкільного табору для впорядників і виховників. З огляду на те, що цьогорічний Здвиг буде одинокий на цілу Америку, передбачається чисельна участь сумівського членства та гостей. До участи в Здвизі Головна Управа СУМА щиро запрошує все українське громадянство та молодь.

Концерт Марії Лисогір й інші імпрези виповнили програму минулого кінця тижня на Союзівці

Союзівка, Кергонксон Н.И. — Атракцією минулого кінця тижня на цій відпочинково-виховній оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах був суботній мистецький вечір, на програму якого склався концерт солістки Нюйоркської Опери сопрано Марії Лисогір, деклямація Ані Дидик та танцювальні виступи балерини Наталки Лазірко. Під час своїх виступів, що їх численно зібрані присутні приймали із захопленням і рясними оплесками, Марія Лисогір виконала в першій частині чотири українські народні пісні різних композиторів — „На городі коло броду", „Ой, у полі", „Нащо мені чорні брови", та „Чом, чом", і в другій частині знову ж чотири пісні, з здебільшого композицій Андрія Гнатишина — „Діброво зелена", „Мамо моя", „Карпати" та „Жита". Солістці акомпаньювала на фортепіяні проф. Дарія Каранович. В антрактах між виступами Марії Лисогір молода танцюристка Наталка Лазірко, учениця Роми Прийми-Богачевської та американських танкових шкіл, вивела помистецьки два танки „жниця" і „гопак", а конферансьєрка Аня Дидик продеклямувала поему Т. Шевченка „Сон" („У всякого своя доля"). Після вечора відбувалася забава при звуках оркестри „Союзівки".

На другий день в неділю, після Богослуження в каплиці св. Володимира, в пополудневих годинах відбувалася виставка скульптур, керамічних і малярських праць відомої української мисткині Слави Геруляк. Продовжувалася ця виставка до пізньої ночі і на її тлі відбувся літературний вечір з нагоди появи книжки письменника гумориста Миколи Понеділка „Рятуйте мою душу". Відкрив вечір коротким словом про Миколу Понеділка і його творчість ред. Богдан Кравців. Проводив вечором письменник Іван Керницький, який прочитав також два свої фейлетони. Сам автор виголосив уривок із своєї книжки про зустріч з бандуристом в Україні, пов'язуючи цей спогад з розповіддю про зустріч з капелею бандуристів на еміграції, як також свій фейлетон „Дипломат". В рямцях цього вечора союзівковий ансамбль „Рушничок" проспівав декілька коломийок про Понеділка. Відбувалася виставка й вечір в залі „Веселки".

У п'ятницю 24-го серпня, на цій же залі був проведений панель „Свободи" для учасників Курсів Українознавства, що відбуваються тепер на Союзівці, як також

(Закінчення на стор. 3-ій).

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пляп, з якого треба скористати

На своїй першій пресовій конференції після призначення на пост державного секретаря ЗСА Генрі Кіссінджер звернув, між іншим, увагу на важливість публічної опінії в процесі формулювання та здійснювання зовнішньої політики держави і заповів, що вітатиме думки, суґестії і критику публічної американської опінії.

„Після мого затвердження я пляную, — говорив він на пресовій конференції, — запросити лідерів різних опініоформуючих елементів у цій країні до Державного Департаменту, щоб вони поконсультували нас, як можуть найуспішніше вив'язатися зі своєї відповідальности".

Справа в тому, що, на думку Генрі Кіссінджера, американська зовнішня політика у своїй другій фазі має бути „відкритою", а загал населення має розуміти „філософію", на якій ця політика спирається. Це мають запевнити безпосередні контакти з „опініоформуючими колами" окремих сеґментів американського населення.

Враховуючи такий конкретний плян новопризначеного державного секретаря і належно доцінюючи важливість такого пляну, вважаємо, що з нього повинна можливо максимально скористати наша громада в ЗСА. Не є ніякою таємницею, що наші контакти і можливості у Вашинґтоні не такі, які ми бажали б мати і яких нам потрібно. Не є також таємницею, що наша зорганізована спільнота досі не подбала, щоб забезпечити високоякісну інтерпретацію наших потреб і вимог на форумі Уряду. Доказом цього є наші часто надто стандартні меморандуми з різних нагод, в яких мало нових думок, суґестій і концепцій, а надто багато повторювань утертих фраз.

Ситуація в цілому світі, а зокрема на українських землях, незвичайно складна і делікатна. Напрямні американської зовнішньої політики на 70-ті роки вимагають ґрунтовної студії і належних висновків, щоб з'ясувати собі, яке місце України в цих плянах. Досі цього в нас ніхто не зробив, а без цього ми не матимемо з чим піти до Державного Департаменту, щоб боронити наші вимоги і потреби. Треба подбати про те, щоб по цій лінії вживалося конкретних заходів, щоб бути готовим подати від себе, як тільки на це буде відповідна нагода, добре опрацьоване і уарґументоване становище до всіх тих питань, які мають засадничу вагу для миру у світі, для ЗСА і для України.

Кріпосницька система

Совєтські пропаґандисти і їх „проґресистські" підголоски на Заході намагаються представляти Совєтський Союз, як найбільш поступову й демократичну країну в усьому світі із повною свободою робітників і селян, тобто двох основних суспільних верств у Совєтському Союзі, що їх символом є молот і серп в гербі цієї „робітничо-селянської" держави.

Проте, насправді вся совєтська дійсність цілком протилежна до мальованої совєтською режимною пропаґандою картини. Про глибоку суспільну нерівність між населенням і правлячою комуністичною клясою у Совєтському Союзі і про жорстоку дискримінацію інших верств населення, зокрема селянства, говорив недавно у своєму інтерв'ю для шведської телевізії акад. Андрей Сахаров. Ще перед тим, у 1960-их роках, із засудженням дискримінації переведених на становище колгоспних робітників колишніх вільних селян, позбавлених пашпортів і водночас із цим права на вільне переселювання й вибір праці, виступали українські юристи і діячі культури. Тепер же окрасць завіси над безвиглядним становищем селянства в СССР розкрив видатний російський письменник, лавреат нобелівської нагороди Олександер Солженіцин у своєму відкритому листі до міністра внутрішніх справ СССР Ніколая Щелокова.

Пригадуючи, що „кріпацтво в нашій країні було скасоване 112 років тому", тобто 1861 року, О. Солженіцин ствердив, що наявна в Совєтському Союзі пашпортова система із суворими рестрикціями щодо місця проживання і праці — це щось таке, чого немає, мабуть, сьогодні навіть у колоніяльних країнах. В умовах цієї системи мільйони людей позбавлені права вибирати місце свого проживання і праці навіть у межах своєї власної країни. Це безправне становище поглибилося особливо після встановленої недавно заборони для селян покидати навіть на короткий час колгоспи, до яких вони прикріплені.

Якщо до цього додати пригадуваний українськими дисидентами факт, що загал колгоспників у Совєтському Союзі взагалі не має пашпортів і тому позбавлений права переселюватися і виїжджати чи до міст чи в інші області, картина наявного в СССР кріпацтва і рабства стане ще виразнішою. Замість соціяльного визволення комуністи встановили ще важчу неволю, ще гіршу кріпосницьку систему, як та, що була за царського режиму.

В. Ткач

ФРАНЦІЯ ТАКИ БОЇТЬСЯ НОВОГО „РАППАЛЛЬО"

У половині серпня ц. р. західньоевропейський політичний світ став несподівано свідком французько-німецької контроверзи. Розпочалося, властиво, із складних і мало для широкої публіки зрозумілих суперечок у ділянці сільськогосподарських взаємин поміж державами т. зв. Спільного Еропейського Ринку. Ці суперечки і непорозуміння тривають уже довший час. Та от несподівано французький міністер сільського господарства Шірак, забираючи голос щодо розходжень поміж Францією і Західньою Німеччиною в згаданій ділянці, виступив з обвинуваченням, що Бонн починає відходити від політики об'єднання Західньої Европи, недвозначно натякаючи на те, що західні німці виявляють більше зацікавлення до зносин із державами комуністичного бльоку, очоленого СССР. Як виглядає, за висловами французького міністра стоїть сам президент Помпіду, який зволікає відмежуватися від заяв свого міністра.

Сам по собі інцидент не був би, може, вартий великої уваги, але якщо взяти до уваги, що західньонімецькі політичні кола з табору урядової коаліції дуже гостро зареаґували на погляди французького міністра; коли лідер західньонімецької опозиції Карстен відразу використав цей інцидент, щоб обвинуватити соціялістично-ліберальний уряд Брандта в занадто великому заанґажуванні в т. зв. східній політиці; коли французька преса підхопила справу, щоб так само нарікати на уряд Брандта відносно його нових пов'язань зі Сходом, — то це вказує на те, що справа має глибші причини, які виявляють занепокоєння Франції все більшою активністю уряду Брандта в сфері „східньої політики".

Справді, ще не вщухла голосна луна після візит Брежнєва на Заході, а вже уряд Брандта розпочав переговори про нав'язання дипломатичних зносин з Чехо-Словаччиною, Угорщиною і Болгарією. Виглядає так, що головне зацікавлення західньонімецької міжнародної політики спрямоване на Схід. Тим більше, що серед західніх партнерів (не згадуючи навіть про ЗСА з їх щораз виразнішими ізоляційними тенденціями) немає єдности, і політика гармонійної співпраці поміж ними зустрічає щораз нові труднощі.

Такій, властиво, роз'єднаній, а не „об'єднаній", Західній Европі протиставляється монолітна політика СССР, якому підпорядковані сателітні держави комуністичного бльоку — якщо й недобровільно, то силою совєтських військ, що перебувають на їх територіях.

Немає нічого дивного, що в таких обставинах насамперед Англія, а тепер за нею й Франція починають непокоїтися маривом нового „Раппалльо", себто перспективою поступового втягання Західньої Німеччини в орбіту східніх впливів. Але чи вина за це спадає не лише на соціялістично-ліберальний уряд Західньої Німеччини, а також на всі держави західнього світу, в першу чергу, може, саме на Францію? Вож це вона — ще за часів ген. де Голля — розпочала політику „зближення" з СССР. А сьогодні вона заздрісним оком споглядає на Бонн, вважаючи „зближення" з Москвою за свого роду власний монополь, дозволений лише їй. Також інші західні держави разом із ЗСА схвалювали східню політику канцлера Брандта, а тепер виявляють занепокоєння, щоб ця політика не пішла задалеко і не штовхнула Західню Німеччину на свого роду невтралізм, який ще більше зміцнив би нинішнє і так потужне становище СССР супроти ще не совєтизованої решти Европи.

Але в цьому випадку не допоможуть спізнені „бідкання" і побоювання французьких політиків. Бо навіть якби уряд в Західній Німеччині перейшов у руки християнсько-демократичної опозиції (на що, в кожному разі до наступних виборів аж у 1976 році, не заноситься), то й ця остання була б змушена рахуватися з тими наслідками, які постали завдяки схвалюваній Заходом політиці Брандта супроти СССР. Вож Захід фатально йде по похилій площі відпруження з Москвою: конференція в Гельсінках, пляни роззброєння (в той час, як СССР далі зброїться), конкуренційні змагання щодо торговельних зносин з СССР — все це не є вчинком лише канцлера Брандта, це спільна політика всього західнього світу, який повірив чи вважав для себе за вигідне „повірити" миролюбним пропозиціям Кремлю.

І тому — повторюємо — ніякі уболівання не допоможуть, якщо Захід — і то солідарно й однозгідно — не змінить своєї політики супроти Москви, політики, яка йде на користь цієї останньої. СССР — особливо під цю власне пору — не являє собою такої страшної потуги, проти якої нічого вже не можна вдіяти. Вона має безліч слабих місць, про що знають і західні фахівці. Солідарна й рішуча постава Заходу могла б легко не тільки спинити дальшу експансію Совєтського Союзу, але й змусити його піти в дефензиву. Для цього можна було б, зокрема, використати ті опозиційні настрої, які часом набирають розміру справжніх рухів спротиву, що існують серед усіх поневолених народів: не тільки т. зв. сателітів, але й всередині СССР, ба навіть серед самих росіян. Про це теж добре знають на Заході і про це багато пише об'єктивна преса. Але міродайні урядові кола західніх держав не звертають уваги на ці справи, задивлені у химерні можливості відпруження з СССР, проти чого їх перестерігає навіть червоний Китай.

Отже, сьогодні міжнародна ситуація не виглядає рожево для всіх тих, хто не вірить у миролюбні запевнення Москви. З одного боку маємо нерішучий і поділений різними розходженнями Захід. З другого — свідому своїх цілей Москву, яка здолала опанувати й підпорядкувати собі численні народи. Як довго треба ще чекати, щоб Захід вийшов із сліпої вулиці, в яку зайшов внаслідок помилок своєї політики?!

М. Сосновський

СОВЄТСЬКА ПОЛІТИКА З „ПЕРСПЕКТИВИ 100-РІЧЧЯ СССР"

(2)

Питання ідеологічної боротьби

Говорячи про „мирне співіснування" і „взаємовигідне співробітництво", Брежнєв не міг поминути мовчанкою ключового для взаємин із західнім світом питання контактів і політично-ідеологічної конфронтації. Треба відзначити, що цим разом Брежнєв якоюсь мірою „модифікував" дотеперішнє непримирливе становище совєтської сторони до контактів з Заходом. Очевидно, не йдеться тут про припинення боротьби проти „буржуазної ідеології", а радше навпаки — про максимальну координацію зусиль всіх держав „світової соціялістичної системи" „у боротьбі проти буржуазної ідеології".

Брежнєв видвигнув питання своєрідного „ідеологічного суперництва", виходячи із засади непереможної „атракційности" комуністичної ідеології. „Ми переконані у правоті нашого шляху, — говорив він, — нашої марксистсько-ленінської ідеології, і не сумніваємося, що природні в умовах розрядки розширення контактів, обмін духовними цінностями, інформацією, розвиток зв'язків між громадськістю різних країн добре послужить поширенню правди про соціялізм, завоюванню на цей бік ідей наукового комунізму нових і нових прихильників".

Коротко, якщо інтерпретувати цю заяву дослівно, то треба припустити, що, враховуючи вимоги західніх держав на Европейській конференції в справах безпеки дозволити вільний обмін людьми та ідеями, совєтське керівництво у погодженні із своїми сателітами рішилося на те, щоб цю пропозицію остаточно акцептувати, але під кутом започаткування своєрідної ідеологічної комуністичної офензиви. Зі слів Брежнєва виходить, що він схиляється до думки, що в атмосфері „розрядки" совєтській імперії пощастить „продати" на Заході не тільки ідеї „мирного співіснування" та „взаємовигідного співробітництва", але також марксистсько-ленінську ідеологію, яка, мовляв, у конфронтації з іншими ідеологіями зможе приєднати для себе „нових і нових прихильників".

В загальному контексті совєтської дійсности такого роду настанова є справжньою новиною, і йдеться тільки про те, чи маємо тут справу з пропаґандивно-тактичним потягненням, яким з уваги на змінені вимоги політики совєтські лідери хочуть прикрити свою справжню політику абсолютної ізоляції, чи з справжнім наміром піти також і на „ідеологічну офензиву" в додатку до „мирної офензиви". Не виключене, що одним із факторів, який міг би заважити на так зформульованому розумінні контактів, є справа ідеологічно-політичного конфлікту з комуністичним Китаєм, чому Брежнєв присвятив також багато уваги.

Китайська проблема і справа азійського континенту

З промови Брежнєва можна зробити висновок, що справа комуністичного Китаю була також чи не одним з найважливіших питань кримської наради. Про китайську проблему Брежнєв говорив у загальноазійському контексті, підкреслюючи, що для майбутнього міжнародних відносин розвиток ситуації в Азії матиме засадниче значення. У цьому випадку Брежнєв користувався з міркувань ще Леніна на тему Азії, заявляючи, що „ленінських традицій дружби і солідарности з народами Азії наша партія неухильно додержувалась протягом усіх наступних років". Совєтська політика в Азії виходить із засади створити таку систему, яка „нікому не дає й не повинна дати односторонніх переваг". Очевидно, говорячи про це, Брежнєв мав на увазі комуністичний Китай, з яким, мовляв, „Радянський Союз хоче добрих відносин".

Якщо вірити на слово Л. Брежнєву, то „в минулому часі ми робили все від нас залежне, щоб нормалізувати радянсько-китайські відносини. Але, на жаль, — додав Брежнєв, — помітно просунутися вперед у цій справі не вдалося. Причина цього одна — політика китайського керівництва, в основу якої покладено шалену антирадянщину, підривну діяльність проти соціялістичних країн".

Брежнєв підкреслив, що совєтські чинники, коли йдеться про китайське питання, продовжують стояти на рішеннях XXIV з'їзду КПСС. „Наш принциповий курс, який поєднує рішучу боротьбу проти теорії і практики маоїзму, як ворожої ленінізмові течії, з готовістю до нормалізації міждержавних відносин з КНР (Китайською Народною Республікою) ... лишається незмінним". Це ствердження, чи підтвердження попереднього становища, виразно вказує на те, що, коли мова йде про поєднання між комуністичними партіями СССР та Китаєм, то ця справа без повної капітуляції китайських комуністів цілком виключена і не входить в рахубу. Коли сьогодні в Москві говорять про взаємини з Китаєм, то тільки в площині міждержавній — між урядами СССР та Китаю. Розколина між китайськими і російськими комуністами вже така глибока, що зліквідувати її немає можливостей, і на це Москва вже й не надіється.

З поглядом на сподіване... 100-ліття СССР

Свою промову Брежнєв закінчив закликом до тієї частини населення республіки, яке, як казав він, зустрічатиме „100-річні ювілеї союзних республік, всього нашого Союзу". За словами Л. Брежнєва, совєтська зовнішня і внутрішня політика на сучасному етапі повинна бути плянована, організована і здійснювана з перспективи майбутнього 100-річного ювілею „союзних республік і всього нашого Союзу", що, мовляв, накладає на теперішнє покоління особливі обов'язки та відповідальність.

Немає сумніву, що у Брежнєва стали помітні наслідки його значних успіхів на відтинку зовнішньої політики в Европі, у відносинах з ЗСА, те, що Совєтському Союзові пощастило леґалізувати загарбання ще з Другої світової війни. Коли ж до цього додати факт дальших совєтських успіхів на відтинку стратегічного озброєння, у висліді чого СССР домігся силового вирівняння з ЗСА, тоді зрозумілою і навіть оправданою стає оновлення відомої ідеї „тисячолітнього райху", яка, як бачимо, таки не вмерла зі смертю Гітлера у берлінському бункері. Очевидно, що у такому контексті не може вже бути й мови про якесь пошанування основних прав людини і народів. Ідея „совєтського народу", який житиме у віках, завершивши успішно „історично закономірний процес злиття націй", виправдує політику насильства, диктатури, терору, імперіялізму. Під цим оглядом генеральний секретар КПСС не лишив ніякого сумніву у своїй промові в Алма-Аті. Редакційна в „Правді" з 20 серпня - тільки додатковий на це доказ.

(Кінець).

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

ЗА ЗМІНУ ТЕМПЕРАТУРИ ПІВНІЧНОГО БІГУНА

Наша Земля обертається раз на 24 години довкруги власної осі, уявні вальниці якої заякорені на Північнім та Південнім бігунах, відомі з своєї низької температури, що доходить до 60 ступнів Цельзія. Околиця Північного бігуна має назву Арктики, а Південного бігуна Антарктики. На відміну від Антарктики, що є суходолом і вважається постоюни є джерелом потужних ци-. Льодовим океаном, на якім розкинуті тут і там невеликі острови. Льодовий океан вкритий грубою верствою льоду, внаслідок чого плавба на ньому кораблями неможлива. Внаслідок дуже низької температури та зв'язаного з нею високого тиску атмосфери, обидва бігуни є джерелом потужних циклонів, та антициклонів, що мають вирішний вплив на формування клімату на нашій плянеті.

Але від 1920 р. помічається деяке потеплення в околиці Північного бігуна, виявом якого є постійне зменшення грубини льодової кори Арктичного океану. На цій основі американський знавець підбігунових околиць Берн Балген ставить прогнозу, що в 2000-му році Льодовий океан стопиться і на ньому можливою буде плавба кораблів. Відкриття нового морського шляху дозволить перевозити нафту з Аляски та Північної Канади і уранію, нікелю та олова з арктичних околиць до Америки.

Але, крім нового водного шляху, потеплення Північного бігуна спричинить також великі кліматичні зміни в своїм найближчім довкіллі. Ідеться про те, що лагідніше підсоння Північного бігуна зумовить зміну напряму циклонів з північно-західнього Пацифіку з заходу на північ і створить на Північному бігуні систему низького тиску. У його висліді величезні маси вологого повітря з Артичної смуги спричинять великі снігові опади та суворіші зими в Північній Канаді, Північнім узбережжі Атлантійського океану, Ґренляндії, Скандинавії та СССР. Зате в північних стейтах Америки підсоння стане лагідніше і температура тих обширів піднесеться приблизно на 20 ступенів Фаренгайта.

Але в аналізі наукових передбачень Балгена не взято до уваги дій „гомо сапієнс" — людини, що останнім часом докорінно змінює екологію нашого довкілля та її природний баланс. В конкретнім випадку йдеться про величезний водний проєкт відвернення бігу рік на Сибіру, який в травні ц. р. почали інженери СССР і який має назву „Проєкту сторіччя". Згідно з інформаціями совєтського Інституту Енерґетики, в Казахстані та Середущій Азії лежать під теперішню пору облогом понад 200 мільйонів акрів землі, які не можна використати під управу сільськогосподарських культур через напівпустельний характер, а конкретно через брак води. Одночасно на території Західнього Сибіру стоїть неужитком біля 150 мільйонів акрів багновищ.

Завдання згаданого „проєкту сторіччя" — скерувати надмір води сибірських рік на пустельно-степові терени Казахстану. Для реалізації цього задуму вирішено змінити напрям бігу води доплив рік Обу та Іртишу з півночі на південь з помічччю складної системи гребель та

(Закінчення на стор. 4-ій)

Мґр Андрій В. Шуль

КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА І НАША ДІЯСПОРА

Пригадую собі, коли наш великий мистець-диригент Іван Задорожний на сторінках „Свободи" обстоював створення Централі Української Культури, щоб дати захист та можливості розвитку рідним українським балетові, опері, оркестрі, хорові. Це було кілька років тому, але ми тепер, як і тоді, обтираємо стіни заль публічних шкіл, де виступають наші найбільш надійні мистецькі сили.

Іґнацій Падеревський, концертовий піяніст та дипломат світової слави, властиво відкрив собі і своєму народові двері на міжнародний форум своєю блискучою музичністю, якою поривав серця і здобував симпатію для своїх братів по крові. Таким чином культурною політикою він провадив успішну ідеологічно-політичну акцію.

Так само й наш невмирущий Олександер Кошиць, при вмілій допомозі жидівського імпресаріо Рабінова, доконував те, що напевно не могли б вчинити великі томи наукових творів про українську пісню — приєднати серця чужинців до нашої народної мелодики.

І Олександер Кошиць і Михайло Гайворонський, яких влучно назвав д-р Лука Мишута, колишній редактор „Свободи", „двома рабінами" українців в Америці, своїми впливами на полі культурно-освітньої роботи з'єднували розгублений український народ під прапором рідної культури, чи пак успішної внутрішньої „культурної політики".

Дивуємося, чому про нас чужинці не знають? Ми раз-у-раз підкреслюємо, що ми — відрізняємося від усіх інших слов'ян нашою мовою, культурою, звичаями, піснею, танцями, мистецтвом. Але в той самий час занедбуємо розвиток тих же культурних вартостей. Тож годі тоді говорити з чужинцем про історичні правди, коли занедбуємо своє сучасне, коли не пропаґуємо тих носіїв нашої історичної правди, які мають легший доступ до найтвердішого чужого серця, наших народних мистців.

Коли мені американські бібліотекарі і музикознавці говорять, що Бортнянський — це росіянин, то чому дивуватися? Чи ми випустили хоч би одну платівку з його найліпшими творами?

Збираючи матеріяли до своєї докторської дисертації про цього композитора, аж жах обіймав мене (як напевно й багатьох інших науковців), коли я читав видану поважною фірмою в Ню Йорку „Історію російської музики" (1966) Джеймса Бекста, в якій плутається українську культуру з московською, внаслідок чого нашій культурній спадщині припадає другорядне місце супроти московської. І чи можна листами до видавництва направити усі помилки? Чи вистачає, скажім, написати про Бортнянського лише одну книжку, як це я роблю? Чи цього вистачає? Абсолютно ні! Ніяка наукова праця не може бути кінцем в собі: вона мусить бути підкладом до дальшого.

Сама наука чи сама ідеологія — це розумування і реторика. Для її успіху потрібно духової політики, політики серця, отож „культурної політики". І хоч як критикуємо нашу культурну дійсність — другу чи третю з виставлених в Америці українських опер, новий дитячий балет чи драму — факт, що оце саме може нас визволити з духового кріпацтва. Бо від рівня нашої культури залежить також наша політична позиція. Мусимо вдосконалювати наші вистави, концерти, мовну і загальномистецьку свідомість! Жадна партія ще не здобувала держави, бо партійна чи ідеологічна сила реальна тільки тоді, коли існує свідомий народ, який діє не лиш політично-державницьки, але й етнотипічно, культурно свідомо.

Американські мурини довго добивалися громадянських прав. І не могли вони своєї ідеологічної ідентичности зсинтезувати, аж поки провідники „блек павер" не почали освідомлювати чорних хоч би такими гаслами, як „блек із бютифул" (що чорне — те гарне). І тепер вони творять всякі курси, популяризуючи „чорну культуру" в середніх школах і університетах, навіть в народних школах. Бо для ідентичности народу найголовніше не його політично-ідеологічні стремління в абстракті, а його цілий етнотип, в якім найголовнішу ролю грає культурна незалежність і свідомість. Це не означає, очевидно, шовінізм, що вивищує себе над іншими, не означає також ізоляції.

Отже лише через плекання свого культурного „я" ми зможемо вирости і згодом здобути собі політичну незалежність. Але всього того, що тепер робимо, замало. Нам потрібно дійсної „культурної політики":

— Створення центрального, поважного, постійного театру музики, драми і балету.

— Популяризації нашої мистецької спадщини — не лише через виставки писанок, танцювання гопака чи фото в американській пресі.

— Культурного центру, який силами поважних мистців і симпатиків-адміністраторів, при співучасті Світового Конґресу Вільних Українців, поширював би між нами і чужими те, що властиве нам і що відрізняє нас від усіх інших людей — нашу чудову культурну спадщину.

— Світового адресаря мистців - українців.

Коли наша молодь обурюється деякими однобічними політичними діями таких установ, як Український Конґресовий Комітет чи Комітет Українців Канади, як про це читаємо у відносно радикальних, але фактично поступових журналах, як „Нові Напрями" Української Студентської Громади в Ню Йорку, — не відчужуймо її оскаржування у бракові патріотизму. Це радше ознака, що наша культурна політика неуспішна. Ті студенти, які „не хочуть" говорити по-українськи, часто не роблять цього тому, що не вміють. А чия в цьому вина? Напевно не їхня, бо так водиться, що обов'язком батьків є вчити своїх дітей, а не вимагати, щоб вони самі себе визволили з темряви. Недавно, коли я виголошував в американському коледжі доповідь про українську еміґрацію в ЗСА, мені аж соромно було перед слухачами, яка вбога література про досяги наших людей. А чому? Чи тому, що немає тих досягів? Абсолютно ні! Тільки тому, що ми не завдали собі труду скласти ґрунтовну хроніку нашого культурного життя в новому світі. А яка вдячна була б це робота для наших молодих істориків, соціологів, психологів, антропологів!

Нам, безперечно, потрібно Гарвардів, але нам також потрібно тривкого, розвиненого Українського Вільного Університету, який кульгає в стані діпіста в Німеччині, хоч цього року відзначає свої 50-ді уродини і повинен бути світовим центром вільної української науки. Отже нам усе потрібне, що наукове, що правдиве. — Ми багаті. Але не грабуймо себе самих своєю несвідомістю. Будуймо аґресивну „культурну політику", щоб було кому колись займатися всякою іншою „політикою". Ідентичність народу — це органічна істота: вона або розвивається, або гине. Як тепер справа з українською культурою в світі? На рідній Україні — знаємо добре, і плачемо! А поза Україною — вже найвищий час на негайні дії.

Поки прийде наш власний Падеревський чи ще один Кошиць, коли ми не зуміли дати потрібної підтримки і можливостей таким велетням, як Фоменко, Кіпа, Задорожний, Недільський та безліч інших — поки ще є молодь, яка вміє говорити по-українськи, цього не стидається, знає хоч декілька українських пісень і хоче ще багато-багато більше навчитися і інших навчити.

„Культурна політика" — справа критична для нашого існування і духового здоров'я — з зовнішнього і внутрішнього поглядів.

Студії української мови і літератури в Пенсильвенійському університеті в Філядельфії

Пригадуємо зацікавленим студентам, що в 1973/74 академічному році, як і в попередніх роках, в Пенсильвенійському університеті відбуватимуться виклади українських предметів в Слов'янському департаменті „греджусейт скул" в обох семестрах, — осінньому і весняному.

Виклади розраховані на славістів, як також на тих студентів, які хочуть поглибити своє знання в ділянці української мови і літератури. Особливо апелюємо до тих українських студентів, які студіюють в Пенсильвенійському університеті, незалежно від їхньої основної спеціяльности, оплата навчання яких покриває всі курси, що їх дані студенти беруть. Вони можуть брати українські предмети, як „вибрані додатково" (елективні) і отримують за них кредити. У першій мірі це відноситься до студентів гуманістичних предметів, яким поглиблене знання української мови, граматики, стилістики й літератури поширить їх академічний кругозір та дасть змогу включити також українську тематику в їхню дослідчу чи педогогічну працю в майбутньому. Натомість студенти, які вивчають слов'янську філологію, таки повинні вивчати українську мову, як одну з найстарших слов'янських мов, що розвинулася безпосередньо на праслов'янському ґрунті серед автохтонного населення „колиски" первісного слов'янства.

Молодь, яка свідомо прагне зберегти свою національну ідентичність і не хоче втрачати духового зв'язку з рідним ґрунтом, Україною, в усіх аспектах її культурного життя, повинна у власних інтересах студіювати українські предмети на університетським рівні.

Апелюючи до всіх студентів-українців ближче зацікавитися українськими студіями в Пенсильвенійському університеті, подаємо інформації щодо викладів наступного академічного року: предмети 1973/74 р. це курс літератури, що проводитиметься в обох семестрах і семінар в новітній українській літературі XX століття, що відбуватиметься в осінньому семестрі. Кожний семестральний курс дає три кредити, або один „юніт". Курси Літератури позначені в Бюлетені „ґред. скул" під числами: 593 (в осінньому семестрі) і 594 (у весняному семестрі); семінар під числом 599. Викладає згадані предмети проф. д-р Н. Пазуняк, до якої можна звертатися за ближчими інформаціями на число телефону: DA-9-3634.

Пригадуємо рівночасно, що в Пенсильвенійському університеті українські предмети можна брати як головні („мейджор") для осягнення вищих академічного ступенів. Виклади української мови запляновані на академічний рік 1974/75.

Звертаємо увагу всім зацікавленим студентам, що реєстрація в університеті триває тільки два дні, а саме 3-го і 4-го вересня 1973 р., це є у вівторок і середу. Виклади починаються 5-го вересня, у четвер.

Стипендійна Кураторія при Від. Українського Конґресового Коміт. в Філядельфії, Па.

В Канаді відзначили 25-ту річницю УНР

У мальовничій околиці відпочинкової оселі „Київ" біля Торонта 5-го серпня ц.р. відбулася ювілейна зустріч українців Канади і ЗСА, присвячена 25-ій річниці Української Національної Ради.

Після Богослуження й панахиди по жертвах російського терору, що її відправив архиєпископ Михаїл в сослуженні священиків відбулась урочиста зустріч. Офіційну частину зустрічі відкрив уповноважений ВО УНРади на Канаду мгр Микола Липовецький. Після вступного слова програму свята п. Липовецький передав вести членові УНРади майорові армії УНР Вікторові Росякові. Керівник програми надав слово для привітання представникам центральних громадсько - політичних організацій.

Учасники зустрічі із захопленням зустріли виступ заступниці голови ВО і керманича ресорту зовнішніх зв'язків д-р М. Бек, яка в привітальному слові звернула увагу на актуальні питання політичних подій у світі та закликала учасників зустрічі до єдности навколо ДЦ УНР в екзилі. Д-р М. Бек сказала: „В цей час, коли найбільше шаліє російський шовінізм, коли Москва знущається над нашим народом, змушуючи український народ в Україні відмовитись від власної культури, віками набутих традицій і, навіть рідної мови, — ми українці у вільному світі не смімо віддаватись стихії морального розкладу та лише надбанню матеріяльних цінностей, а повинні пам'ятати про допомогу нашому народові під московською окупацією. Нашою допомогою є шлях до об'єднання навколо ДЦ УНР в екзилі та фінансові пожертви на політичну акцію ДЦ, який єдиний має легітимне право говорити перед світом про злочини, заподіяні Москвою Україні і, впливаючи на уми політиків Західнього Світу — наблизимо день визволення України!"

Головну доповідь виголосив уповноважений ВО УНРади поет Володимир Біляїв. Доповідач пригадав історію реорганізації ДЦ УНР в екзилі 1948 р. і накреслив пляни діяльности ДЦ і участь у тій діяльності всіх українців розсіяних у вільному світі. В. Біляїв сказав: „Після поразки наших збройних змагань 1918 - 21 років комуністична політика в Україні, крім дії московського централізму усібленого в постатях чотирьох проводирів СССР — Леніна, Сталіна, Хрущова і Брежнева, — дії цілеспрямованої чи то на створення авангарду збройного і конспіраторського захоплення решти світу, чи на безоглядно-жорстоке створення соціялістичної системи господарства згідно канонів клясиків марксизму, чи на перетворення багатонаціональної маси населення в один совєтський нарід, стереотипом якого є покірний, слухняний, безкритичний, вислужливий, російськомовний безбатченко, байдужий до свого національного походження, позбавлений почуття національної гідности нацмен чи общерос; крім усього вищеперечисленого, комуністична політика в Україні постійно намагається не допустити в українськім суспільстві до витворення ворожих для імперського центру відосередніх сил, які можуть евентуально стати інструментом відновлення української державної суверенности. І треба бути, або наївним, або цинічним чи просто безвідповідальним, щоб останні понад п'ятдесят років періоді УССР в нашій історії окреслювати періодом компромісу між переможцями і переможеними".

І далі В. Біляїв сказав про значимість ДЦ УНР в екзилі: „... Сантименти і мета в ментальності і в світосприйманні українського еміґранта-поселенця і громадянина адоптованих країн індетифікують його з концепцією „своєї хати, своєї правди" —, себто своєї держави, яку у відміну від держави наявної, цілком слушно названо „духовою державою".

І саме тому, що ця духова держава, попри всю її нібн іраціональність, — є важливою базою української визвольної політики, і то продовж досить поважного відтинку часу — Москві залежить на руйнуванні цієї духової держави, і боротьба Москви проти української самостійницької еміґрації є одним із засобів не допустити до відновлення на території України суверенної держави українського народу. Ця боротьба містить у собі всі рафіновані методи скритовбивства, провокації, диверсії в середовищі української руйнування національних інституцій і скерування дій еміґрації на тори, більше сприємливі для поневолення України, підміни основної мети другорядними і третьорядними справами за якими поширюється атрофія політичної цілеспрямованости великої і небезпечної для ворога сили — української вільної еміґрації".

Після доповіді В. Біляїва понад 500 приявних взяли участь у розваговій частині, виконаній мистецькими групами Торонта.

Остап Вересай

В БАНКОНҐУ РОЗПОЧАЛИСЯ ПЕРЕГОВОРИ між Тайлендом і ЗСА в справі зменшення числа американських військ, стаціонованих у цій країні. Під сучасну пору в Тайленді стаціонує 45.000 американських вояків. Згідно з заявою тайлендського прем'єра, зменшення американських військ відбуватиметься ступнево.

Концерт Марії Лисогір й інші імпрези...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

для Союзових гостей. Відкрив панель директор курсів проф. Василь Стецюк, представляючи редакторів „Свободи" й „Українського Тижневика". Першу доповідь про ролю і значення „Свободи" виголосив редактор Антін Драган. Про англомовний „Український Тижневик" і його ролю в житті українців у ЗСА говорив ред. Зенон Снилик. Історію календарів - альманахів УНСоюзу і „Свободи" та їх книжкових видань, завершених Англомовною Енциклопедією Українознавства переповів ред. Богдан Кравців і про дитячі видання „Цвітку" та „Веселку" говорила ред. Любов Коленська. Після доповідей, які тривали всі 45 хвилин, відбулася коротка дискусія з відповідями на запити курсантів.

В неділю, 26-го серпня, ред. З. Снилик дав короткий виклад-доповідь для учасників Курсів Українознавства про сучасний рух спротиву в Україні. Після доповіді відбулася коротка дискусія, під час якої курсанти клали особливий наголос на конечність пожвавлення заходів українців у вільному світі в обороні засуджених і переслідуваних в Україні.

ПОМЕР СЛ. П. ВАСИЛЬ ХМІЛЬ

Савт Пленфілд Н. Дж. — У п'ятницю 24-го серпня ц. р. тут помер на 84-му році життя сл. п. Василь Хміль, активний громадський діяч і патріот, член 312 Відділу УНСоюзу, довголітній його секретар та предсідник. Народжений 1889 року в селі Деревня, Жовківського повіту в Західній Україні, Покійний став членом УНСоюзу в 1935 році.

ВІСТКИ З ГАРВАРДУ

Український Науковий Інститут (УНІ).

В понеділок 4-го червня 1973 р. президент Гарварду — д-р Дерек К. Бок враз із членами корпорації університету офіційно затвердив встановлення УНІ. Ця ухвала запала на основі меморандуму, що його в імені Комітету Українських Студій запропонував на розгляд корпорації декан гуманістичного факультету — д-р Франклін Л. Форд.

Директором Інституту номіновано на один рік проф. О. Пріцака, а його заступником (ассошієйт директор) — проф. І. Шевченко. Номінування інших членів дирекції, як також наукових співробітників інституту буде проголошене в недалекому майбутньому.

Дім Інституту.

УНІ займає триповерховий будинок при 1581-83 Массачузетс Евню, Кембрідж, в якому понад 30 просторих кімнат. Тут — конференційна заля, приміщення для спеціяльної бібліотеки, гостинна кімната, читальня, канцелярії Комітету Українських студій, ФКУ і співробітників Інституту.

Два нові випуски ГСУС.

Цими днями появились друком із видавництва В. Фінка два нові томи в Гарвардській Серії Українських Студій. Це — Галинсько-Волинський Літопис, переклад на англійську мову оригінальних історичних документів, із вступом та коментарями проф. Юрія Перфецького, редактора тієї книги; „Григорій Сковорода" — філософічна студія творчости того українського письменника і поета 18-го століття. Книга надрукована німецькою мовою, її автором є проф. Д. Чижевський.

Дарунок мистця.

Яків Гніздовський, широко відомий український мистець, оглянувши приміщення в будинку Інституту, подарував цій установі 16 своїх оригінальних дереворитів, які прикрашуватимуть нутро будинку Інституту.

Нова докторантка.

Люба Дика успішно склала в днях 10-го і 18-го травня ц. р. письменні та усні іспити, стаючи докторським кандидатом славістичного департаменту Гарвардського університету. Українські, російські і польські мови та літератури є в колі студійних заінтересувань Люби Дикої. Її головним предметом є одначе українська література.

Люба Дика здобула свій магістерський ступінь в Гарварді в 1966 р. Текст її магістерської тези п. з. „Деякі аспекти Патетичної Сонати Миколи Куліша" був опублікований в 11 і 12-му томах Анналів УВАН-у.

Виставка української книги.

Від 15 квітня до 30 травня ц. р. виставлено в ротонді Вайднер бібліотеки вибрану збірку українських манускриптів, стародруків та рідкісних книг. Між 25-ти експонатами було 5 інкунабул Федорова, універсали гетьмана Івана Мазепи, перші видання творів Котляревського, Шевченка, Квітки - Основ'яненка і Куліша.

Виставку зорганізовано з нагоди святочного відзначення встановлення трьох катедр українознавства в Гарвардському університеті. Ярина Турко, куратор збірок україніки в бібліотеках Гарварду підготовила цю виставку.

Дарунок д-ра Кузьмовича.

Українська збірка україніки в Гарвардських бібліотеках збагатилась, завдяки щедрому дарові д-ра Миколи Кузьмовича з Ню Йорку, на 120 книжок і журналів із його приватної бібліотеки. Між подарованими книгами є такі особливо цінні видання: „Українські народні думи" — Ф. Колеси (Львів, 1920), „Усмішки" — О. Вишні (Харків, 1930), а між періодиками — „Літературний Ярмарок" (Харків, 1930).

Гарвардська преса про українські студії.

Під час другого семестру академічного року 1972 - 73 Гарвардська преса — „Гарвард Юніверсіті Газет" і „Гарвард Крімонс" надрукували три статті - репортажі про українські студії.

Сесії присвячені термінології.

12 і 23-го липня відбулись дві сесії співробітників УНІ присвячені опрацьовуванню історичної термінології. Ціллю тих двох сесій було встановити для українських історичних термінів правильні англомовні відповідники. Опрацьовано вже понад сто таких термінів.

Гості в Інституті

Вліті до будинку інституту загостило багато українців, оглядаючи його приміщення та розмовляючи з працівниками Інституту. Між ними були: Роман Ільницький з Ню Йорку, Василь і Анна Пилипюки з Чикаго, Василь і Галя Добуші з Ню Бронсвіку, Василь Рудко з Ню Гейвену, д-р Микола Климишин з дружиною з Детройту, Дмитро Николенко і Йосиф Харина з Бостону, Анастазія Соколовська з Матавану, д-р Г. Корецька з Ню Йорку, Орест Бедрій із сином Орестом з Покіпсі. Під час тих відвідин панове Харина, Николенко і д-р Климишин подарували багато різного матеріялу до майбутньої дослідчої бібліотеки Інституту.

В Чіле продовжується політична криза

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

монстрації, які вимагають цілковитої капітуляції Уряду. Крім того, під проводом Християнської Демократичної партії, чілійський Конґрес у середу, 22-го серпня, прийняв був резолюцію, в якій обвинуватив лівий уряд президента Альєнде в порушенні Конституції. Резолюція також закликала Міністерство оборони „керувати діяльність уряду", щоб в такий спосіб ґарантувати „демократичні інституції в Чіле". Хоч ця резолюція Конґресу не має ніякої легальної сили, то всеодно доказує, якою сильною є антиурядова опозиція.

Опозиція покладає великі надії на збройні сили. Під її натиском президент Альєнде був змушений включити до свого кабінету представників збройних сил. Але деякі з цих військовиків зрезиґнували, твердячи, що Альєнде не надав їм досить повновластей. Опозиція тепер вимагає, щоб у кабінеті було аж шість військовиків і, щоб їх заступниками були також військові старшини.

В ОДИНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

СВ. П.
МИРОСЛАВИ ДРАГАН

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в ЧЕТВЕР, 30-го СЕРПНЯ ц. р. о год. 7:00 рано
в церкві СВ. ПЕТРА і ПАВЛА
при Бентлей Евеню в Джерзі Сіті, Н. Дж.

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 8-го серпня 1973 року помер у Денвері, Кольорадо на 88-му році життя наш Найдорожчий

МУЖ, ТАТО, БРАТ, ДІДУНЬО і ДЯДЬКО

бл. п.
Д-р ПЕТРО РЕШЕТНИК

бувший ветеринарний лікар.

Похоронений у Денвері, Кольорадо, на українськім православнім цвинтарі.

Горем прибиті:

дружина — ВІРА
доньки: КАТЕРИНА ДОВБЕНКО з мужем д-ром РОСТИСЛАВОМ і сином ЮРІЄМ
КЛАВДІЯ КОПИВ'ЯНСЬКА з мужем інж. ТЕОДОРОМ і дітьми: ІРЕНОЮ, РОМАНОМ і ЛЕВОМ
брат — ОЛЕКСАНДЕР з родиною
сестри в Україні: ІРЕНА, МАРІЯ, ЄВДОКІЯ та їх Родини

Ділимося болючою вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що дня 26-го серпня 1973 р. по короткій і тяжкій недузі, відійшов у Вічність на 28-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни, наш Найдорожчий МУЖ, СИН і БРАТ

бл. п.
СТЕФАН РОГОВСЬКИЙ

народжений в Австрії, 1-го жовтня 1945 р.

ПАНАХИДА буде відправлена у вівторок, 28-го серпня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Спрінґфілд Авеню в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 29-го серпня 1973 р. о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя при Сенфорд Авеню в Нюарку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

КАТЕРИНА — дружина
ВОЛОДИМИР і ВІРА — батьки
ЮРІЙ з родиною — брат
ЛЯРИСА ЛУЦЕНКО з мужем і дітьми — сестра
ТЕТЯНА ВОРОБІЙ в Польщі — бабуня
АРНОЛЬД і ГІЛДА ЛЯ ФОНТЕЙН з родиною — тесті
ВІКТОР РОГОВСЬКИЙ з родиною — дядько
ПАВЛИНА БАРЧИНСЬКА з родиною — тета
МАРІЯ РОГОВСЬКА з родиною — тета
СОФІЯ МІЛКОВСЬКА з родиною — тета в Польщі
МАРІЯ ПОЛЯКОВСЬКА з родиною — тета в Польщі
СТАНИСЛАВА РОГОВСЬКА з синами — тета в Польщі
та ближча і дальша Родина тут і в Краю

ХАЙ АМЕРИКАНСЬКА ЗЕМЛЯ БУДЕ ЙОМУ ЛЕГКОЮ.

З глибоким жалем повідомляємо Товаришів Дрогобицької Гімназії й усе Українське Громадянство, що дня 22-го серпня 1973 р. відійшов у Вічність наш ДРУГ-ТОВАРИШ

СЛ. П.
СТЕПАН СПРИНСЬКИЙ

невтомний працівник на народній ниві, головний секретар СУК „Провидіння", голова Централі Т-ва „Самопоміч", секретар Екзекутиви УККА, місто-голова Центрального Комітету Дрогобичан та член багатьох українських організацій. Покійний залишив горем прибиту Дружину, Доньку і багато Товаришів.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 27-го серпня 1973 р. о год. 9-ій ранку на український цвинтар у Факс Чейс (Філядельфія).

Горем прибитій Дружині і Родині Покійного висловлюємо наше щире і сердечне співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ТОВАРИШІ
УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ ім. І. ФРАНКА в ДРОГОБИЧІ

„Основи музичного мистецтва"

„Основи музичного мистецтва" — теорія і історія, це є нове видання з ділянки українського музикознавства, що вийшла з друку 24-го серпня 1973-го року. Автором друкованої праці є мгр Рожа Шуль, викладач Українського Музичного Інституту в Америці, колишня абсольвентка Львівської консерваторії та Львівського університету. В Консерваторії Р. Шуль студіювала теоретичні предмети у Северина Барбаги та Софії Лісси, музикознавство та історію мистецтва в університеті в професорів Адольфа Хибінського та Владислава Подляхи.

177 сторінок книжки поділено на шість розділів, а кожен розділ присвячений відомостям одному з шести окремих теоретичних предметів: елементарній теорії музики, гармонії, контрапункту, музичним формам, інструментознавству та історії музики. В книжці є понад 100 нотних прикладів та ілюстрацій. Видається фондами УМІ в ЗСА у видавництві М. Коця тиражем 1000 примірників, у твердій полотняній обкладинці.

Видання українською мовою курсу теорії музики у наших тяжких видавничих обставинах треба вважати за, свого роду, подвиг та привітати автора з завершенням його повної посвяти, понад трирічної праці.

Підручник розрахований головним чином, на студентів УМІ, що з тих, чи інших причин під час своїх студій не змогли пройти повного практичного курсу з обов'язкового циклу теоретичних предметів. Книжка стане матеріялом і для вчителів тих Відділів УМІ, де серед учительського збору бракує фахівців - теоретиків. Користування підручником може доповнити знання учнів приватних студій, де не викладається курсу теорії музики. Учні Шкіл Українознавства знайдуть для себе необхідний матеріял у 6-му розділі, де не лише з'ясовується історичний розвиток української музики, а й провадяться певні паралелі до історичного розвитку світової музичної культури.

По виході книжки в світ, студіюючі музику та зацікавлені справами української музичної культури зможуть набути „Основи Музичного Мистецтва" в кожному Відділі Українського Музичного Інституту в Америці. Ціна 8.-дол.

Юрій Оранський

ЗА ЗМІНУ ТЕМПЕРАТУРИ ПІВНІЧНОГО БІГУНА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

каналів, якими, до речі, мають стати русла лівого допливу Обу — річки Май та правого допливу Іртишу — річки Ом. У висліді тієї водновузлової системи поземи рік Іртишу та Обу піднесуться і напрям бігу обох рік зміниться на південь.

В такий спосіб оренбурзькі степи, на яких втратив свою молодість Тарас Шевченко, та степи долішнього Поволжя будуть достатньо насназені цінною водою.

Працю над тим водним проєктом започатковано в районі міста Колпашева, де завершується будова фундаментів першої греблі плянованого гідровузла. Під час укладання цього проєкту підносилися численні голоси осторогі визначних науковців, що цей проєкт може мати некорисний вплив на обертання нашої Землі та на зміну її екології.

Хоч обчислення, проведені з помічччю компюторів, не потвердили небезпеки змін обертання нашої плянети внаслідок реалізації цього водного проєкту, відвернення такої великої маси теплої води з півночі на південь може, на думку західніх учених, вплинути на значне охолодження Північного бігуна і зумовити некорисні кліматичні зміни на всій Північній півкулі нашої плянети.

Найближча майбутність покаже, хто виграє двобій за зміну температури Північного бігуна: природа чи людина.

Попис учнів УМІ в Балтиморі

19-ий шкільний рік 1972-73 — закінчив Балтиморський Відділ УМІ річними іспитами 23-го червня, і пописом своїх учнів, що відбувся 24-го червня в залі Дому Української Молоді. Цьогорічний попис учнів присвячено славній пам'яті проф. Василя Барвінського, що тому 10 років помер у Львові, на 75-му році життя, відбувши 10 років большевицького заслання.

У пописі взяли участь учні кляси фортепіяну Лідії Шав'як і три скрипаки, колишні учні проф. Ярослава Лабки. З кляси фортепіяна виступали: Роман Ніщук, Синді Вендетті, Анна Царик, Юрій Корж, Унгі Ог, Зірка Ніщук, Валя Нагорний, Надія Хай, Іван Хай, Анфіса Ковалов, Гелена Сасадєуш, Любомир Блашків, Роман Коструб'як. Роки навчання виступаючих: від підготовчого до першого вищого.

Скрипаки: Зенон, Мирон та Юрко Вацлавові, що брали участь в цьому пописі, це колишні учні проф. Ярослава Лабки, який до 1969 р. провадив клясу скрипки при Балтиморськім Відділі УМІ. Ці три брати скрипаки, хоч навчаються сьогодні в іншого вчителя, зв'язали себе тісно з УМІ, де складають річні іспити та беруть участь в його пописах.

Попис складався не тільки з сольових виступів учнів, але були теж дуети і тріо. Програму попису складено так, що кожний учень виймали слухачі їхні виступи. Рівень музичної техніки висконував спершу українську мелодію. Щиро й тепло приступаючих відповідав рокам їхнього навчання.

Скрипаки, крім сольових виступів, виконали разом з проф. Лабкою теж квартет, відогравши Лисенківський Гавот ч. 5 ґ-моль. Слухачі були захоплені цим їхнім несподіванним виступом. Скрипакам акомпаньювали Іван Хай та Іляна Шав'як.

Грамоти УМІ під час попису отримали Любомир Блашків та роман Коструб'к. Ці грамоти дістають учні, що навчаються в УМІ вісім і більше літ. Обидвох учнів обділено теж як дарунком книжками на музичні теми.

Попис відкривала керівник Відділу, Лідія Шав'як, вступним словом, яке присвячено ювілейній даті Балтиморського Відділу УМІ, 20-річчю його існування, що сповняється в наступному шкільному році.

Простора заля Дому Української Молоді була заповнена балтиморськими громадянами, для яких музичні пописи учнів УМІ є цікавою та милою культурною розвагою.

Учні обдарували учителів китицями квітів, а після попису Батьківський гурток при УМІ гостив зібраних.

Богдан М-ський

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДМИТРО ГАНЕЦЬ, член УНСоюзу Відд. 379 Б-ва св. Юрія в Чикаґо, Ілл., помер 16 квітня 1973 р. на 61 р. ж. Нар. в с. Гологірки, пов. Золочів і став членом УНС в 1958 р. Полишив у смутку дружину Катерину, сина Дмитра. Похорон відбувся 18 квітня 1973 р. на цвинтарі Mt. Olivet, Elkhorn, Wisc.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Семків, секр.

СТЕФАН ГРЕХ, член УНСоюзу Відд. 21 Т-ва Запор. Січ в Джансон Ситі, Н. Й., помер 25 квітня 1973 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Клибанівка, пов. Збараж і став членом УНС в 1926 р. Полишив у смутку дружину Анну 3 дочки, 6 внуків. Похорон відбувся 28 квітня 1973 р. на цвинтарі св. Івана в Джансон Ситі, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ВАСИЛЬ ВОЙТАЛЬ — член УНС Відд. 39 Т-ва Укр. Січ в Сиракюзах, Н. Й., помер 13 травня 1973 р. на 84 р. ж. Нар. в Команчу на Лемківщині і став членом УНС в 1926 р. Полишив у смутку сина Миколу, дочку Анну. Похорон відбувся 15 травня ц. р. на цвинтарі св. І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

МИКОЛА КОВБАСНЮК — член УНС Відд. 39 Т-ва Укр. Січ в Сиракюзах, Н. Й., помер 28 травня 1973 р. на 55 р. ж. Нар. в с. Вербіжі Вижньому, пов. Коломия і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку сетру Тетяну і родину. Похорон відбувся 1 червня ц. р. на цвинтарі св. І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

МІЛЕНА ҐРІНВАЛЬДТ — членка УНС Відд. 487 Т-ва Дніпро в Ст. Пол, Мінн., померла 14 червня 1973 р. на 68 р. ж. Нар. в Харкові і стала членкою УНС 1952 р. Полишила в смутку сестри: Лідію і Марію та родину. Похорон відбувся 18 червня ц. р. на цвинтарі Форест Лавн в Ст. Пол, Мінн.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Денисюк, секр.

ВАСИЛЬ КАЦЕР, член УНС Відд. 328 Т-ва Просвіта в Клівленді, Огайо, помер 8-го червня 1973 р. на 51 р. ж. Нар. в с. Солокоч, пов. Дрогобич і став членом УНС в 1952 р. Полишив у смутку дружину Ельфроду, доньку Христину і сина Михайла. Похорон відбувся 11 червня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Клівленді, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
Б. Ковч, секр.

ЙОСИФ ПАВЛЮК, член УНС Відд. 192 Т-ва Запор. Січ в Геркімер, Н. Й., помер 23-го червня 1973 р. на 56 р. ж. Нар. в Геркімер, Н. Й. і став членом УНС в 1959 р. Полишив у смутку 3 сестри: Софію, Анну, Розу, 3 братів: Евгена, Едварда і Андрія. Похорон відбувся 26 червня ц. р. на укр. правосл. цвинтарі в Геркімер, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Яр. Сенишин, секр.

ПАРАСКА ОЛЕКСИН, членка УНС Відд. 158 Т-ва ім. Б. Хмельницького в Брукліні, Н. Й., померла 17 березня 1973 р. на 73 р. ж. Нар. в с. Дроговичах, пов. Жидачів і стала членкою УНС в 1924 р. Полишила в смутку 2 синів: Івана і Стефана, дочку Мері, 12 внуків і правнука. Похорон відбувся 21 березня 1973 р. на цвинтарі св. Івана в Квінсі, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
О. Сасоцький, секр.

ТЕОДОЗІЙ ВАГАТОВИЧ — член УНС Відд. 194 Т-ва Свобода в Ню Йорку, Н. Й., помер 11 червня 1973 р. на 65 р. ж. Нар. в Дружнополі, Волинь і став членом УНС в 1969 р. Полишив у смутку дружину Галину та тещу. Похорон відбувся 16 червня ц. р. на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Е. Манацький, секр.

РОЗАЛІЯ БУЧКО — членка УНС Відд. 324 Т-ва Мир у Філядельфії, Па., померла 9 травня 1973 р. на 79 р. ж. Нар. в с. Кудинці, Україна і стала членкою УНС в 1935 р. Полишила в смутку 2 дочки, 3 синів, внуків і правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі в Факс Чейс біля Філядельфії, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

АННА МЕДЯНОВСЬКА, — членка УНС Відд. 276 Б-ва св. Миколая в Амбрідж, Па., померла 7 липня 1973 р. на 82 р. ж. Стала членкою УНС в 1921 р. Полишила в смутку 4 синів: Михайла, Івана, Павла і Франка, 4 доньки: Гелену, Марію, Анну і Тіллі, 17 внуків і 13 правнуків. Похорон відбувся 11 липня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Амбрідж, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Ст. Іваницький, секр.

ПЕТРО БУКАТА, член УНС Відд. 81 Б-ва св. ап. Петра і Павла в Куртіс Бей, Мд., помер в липні 1973 р. на 82 р. ж. Став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку 2 синів і доньку. Похорон відбувся на цвинтарі Голи Крос в Балтімор, Мд.
Вічна Йому Пам'ять!
А. Люкнічук, секр.

МАРІЯ УРБАН-ВОВК, членка УНС Відд. 397 Т-ва ім. св. Ольги у Філядельфії, Па., померла 8 червня 1973 р. на 82 р. ж. Нар. в Києві і стала членкою УНС в 1951 р. Полишила в смутку друзів, приятелів і знайомих. Похорон відбувся 11 червня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа

ТЕОДОЗІЯ МИСЬКІВ, членка УНС Відд. 167 Б-ва св. о. Миколая в Толідо, Огайо, померла 23 червня 1973 р. на 80 р. ж. Нар. в с. Жукова, пов. Бережани і стала членкою УНС в 1923 р. Полишила в смутку сина, 2 дочки, 7 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 26 червня ц. р. на цвинтарі St. Alphonsus, Deerfield, Mich.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Вельган, секр.

о. ЮРІЙ ҐНАТИШАК, член УНС Відд. 150 Т-ва ім. М. Грушевського в Піттсфілд, Масс., помер 12 липня 1973 р. на 72 р. ж. Нар. в Конів, Україна і став членом УНС 1961 р. Полишив у смутку дружину Ольгу, сина Ореста зятя та внуків. Похорон відбувся на українському цвинтарі в Амстердам, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Тарнавський, секр.

СТЕПАН Р. ВАРШО, член УНС Відд. 119 С-ва Непор. Зачаття Преч. Діви Марії в Кампбелл, Огайо, помир 20 червня 1973 р. на 34 р. ж. Став членом УНС в 1959 р. Полишив у смутку дружину Джо Анн. Похорон відбувся 22 червня ц. р. на цвинтарі св. Івана в Кампбелл, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Мрич, секр.

ПИЛИП КОЦЬ, член УНСоюзу Відд. 353 Т-ва Запор. Січ в Ню Брансвік, Н. Дж., помер 30 червня 1973 р. на 86 р. ж. Став членом УНС в 1926 р. Полишив у смутку зятя Йосифа та внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Петра в Ню Бранcвік, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ТЕОДОР ХМІЛЬОВЕЦЬ, член УНС Відд. 149 С-ва непор. Зач. Преч. Діви Марії в Лакавана, Н. Й., помер 23 червня 1973 р. на 54 р. ж. Нар. в Лакавана, Н. Й. і став членом УНС в 1970 р. Полишив у смутку дружину Анну, доньку Катерину. Похорон відбувся 28 червня ц. р. на цвинтарі Гіллкрест в Гамбургу, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Марія Дика, секр.

МАРІЯ СТИСЛОВИЧ, членка УНС Відд. 194 Т-ва Свобода в Ню Йорку, Н. Й., померла 10 липня 1973 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Денисові, пов. Тернопіль і стала членкою УНС 1950 р. Полишила в смутку 2 внуки. Похорон відбувся на цвинтарі в Квінсі, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Е. Манацький, секр.

АННА МОСКАЛЬ, — членка УНС Відд. 112 С-ва пресв. Марії в Пармі, Огайо, померла 7 липня 1973 р. на 80 р. ж. Стала членкою УНС в 1936 р. Полишила в смутку мужа Вільяма, сина Еміля і доньку Аґнес. Похорон відбувся 10 липня ц. р. на цвинтарі Голи Крос в Пармі, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Капраль, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6964 Тарзан обмірковує ситуацію

Каану, твої люди приміщені в двох останніх хатинах в цьому ряді. Вони на шляху до скорого видужання.

Дякую тобі, медсестро Найомі! Я йду відвідати їх!

Що з губільцями з племени Буту, Найомі?

Вони були вже в другій стадії інфекційної недуги, спричиненої паразитичною комахою!... Якщо б вони не прийшли сюди та не були щеплені, то думаю, що вони повмирали б!

Це починає ставати трохи зрозумілим!... Спалення хатин. Деякі медичні припаси знищені — І все це сталося після того, як сюди прибули хворі з племени Буту!

Так, Тарзане!... Але, що стає зрозумілим?